

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

basisschool Jan Ligthart/Rendierhof

Plaats : Tilburg
BRIN nummer : 08CP|C1
Onderzoeksnummer : 292810
Datum onderzoek : 13 juni 2017
Datum vaststelling : 17 augustus 2017

SAMENVATTING

Basisschool Jan Ligthart Rendierhof heeft een aanvraag ingediend voor het traject Excellente Scholen 2017. Om in aanmerking te komen voor deelname aan dit traject dient eerst onderzocht te worden of de school in aanmerking komt voor de waardering 'goed'. Om deze reden hebben wij dit kwaliteitsonderzoek uitgevoerd.

Wat gaat goed?

Op de Jan Ligthart Rendierhof is sprake van goede onderwijskwaliteit. Het team is ambitieus en gedreven om het onderwijs voor haar leerlingen steeds verder te verbeteren.

De school volgt bijvoorbeeld de ontwikkeling van alle kinderen nauwkeurig en sluit met haar onderwijs aan op wat zij nodig hebben. Hiervoor hebben ze voor de meerbegaafden en voor leerlingen die moeite hebben met de lesstof een aanbod op maat gemaakt. Daarnaast beschikt de school over een breed aanbod, waarbij ook de creatieve ontwikkeling een belangrijk speerpunt is om het creatieve denken te stimuleren. De leraren gebruiken goede instructietechnieken en laten kinderen met elkaar samenwerken. Er is bovendien sprake van een prettig en inspirerend schoolklimaat. Ouders en leerlingen geven eveneens aan dat ze zeer tevreden zijn over de school.

Wat kan beter?

De school heeft op dit moment geen concreet aanbod voor het stimuleren van de sociale competenties en onderwijs gericht op burgerschap en sociale integratie. Hoewel hier binnen de school wel veel aandacht aan wordt besteed, is het belangrijk vast te stellen wat de school de leerlingen op deze gebieden wil leren. Ook is het wenselijk vast te stellen op welke wijze de school dit in een doorgaande lijn van groep 1 tot en met groep 8 gaat aanbieden.

Daarnaast kan de school de uitkomsten uit de jaarlijkse veiligheidsmonitor onder leerlingen meer benutten om het veiligheidsbeleid vorm te geven en concrete doelen te stellen rond veiligheid. Het schoolplein verdient in dit opzicht de aandacht.

Ten slotte kan de school haar eigen kwaliteit beter in de gaten houden door het inrichten van een systeem waarmee cyclisch alle belangrijke onderwijsprocessen zo objectief mogelijk onder de loep genomen worden.

Wat moet beter?

Wij hebben bij geen van de onderzochte standaarden tekortkomingen kunnen vaststellen, waarbij de school niet voldoet aan wettelijke verplichtingen.

1 INLEIDING

Wat voor onderzoek heeft de inspectie gedaan?

Het is een voorwaarde voor excellentie dat een school algemeen goed onderwijs biedt. Voordat een school toegelaten wordt tot het traject Excellente Scholen onderzoeken wij daarom de onderwijskwaliteit aan de hand van het Onderzoekskader 2017. Een aangemelde school krijgt een onderzoek naar Goed wanneer er een objectieve zelfevaluatie beschikbaar is en wanneer de school aan bepaalde criteria voldoet. Deze criteria kunt u vinden op de website www.excellentescholen.nl.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken en het nieuwe onderzoekskader, zie de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

Werkwijze

Op 13 juni 2017 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen. Deze observaties hebben wij samen met observanten van de school uitgevoerd;
- een presentatie door de school;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: directie, intern begeleiders, leraren, ouders en leerlingen;
- een documentenanalyse.

Aan het eind van de onderzoeksdag hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleiders en enkele leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken.

Naast de beoordeelde standaarden hebben wij enkele aanvullende wettelijke aspecten beoordeeld. Wanneer niet voldaan is aan één of meer van deze artikelen, geven wij dat aan in paragraaf 3.6.

Leeswijzer

Hierna volgt eerst de conclusie van het onderzoek op basisschool Jan Ligthart Rendierhof. Hoofdstuk 3 geeft per kwaliteitsgebied de resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en de rapportage opgenomen.

HOOFDCONCLUSIE

Eindoordeel	Zeer zwak	Onvoldoende	Voldoende	Goed
Eindoordeel				•

De kwaliteit van het onderwijs op basisschool Jan Ligthart Rendierhof is goed. De basis hiervoor ligt bij een betrokken, ambitieus en professioneel team. Gezamenlijk streven ze, vanuit een duidelijke visie, naar steeds beter onderwijs voor de kinderen. Die focus zorgt ervoor dat op belangrijke onderdelen van het onderwijs sprake is van goede kwaliteit en dat de school duidelijke eigen accenten legt. Dat geldt in ieder geval voor de creatieve ontwikkeling, maatwerk voor meerbegaafden en intensieve begeleiding van leerlingen met dyslexie. Die focus betekent echter ook dat er nog enkele onderdelen van het onderwijs zijn, waar de school de afgelopen tijd minder aandacht voor heeft gehad, maar die wel tot de opdracht van een basisschool behoren. Dit betreft onder andere het doelgerichte aanbod en de doorgaande lijn gericht op sociale competenties, burgerschap en sociale integratie. Ook ontbreekt het aan een cyclisch systeem om de kwaliteit van het onderwijs zo objectief mogelijk te evalueren. Ten slotte kan de school haar veiligheidsbeleid aanscherpen, de brede resultaten van leerlingen in beeld brengen en de dialoog met en betrokkenheid van ouders versterken.

3 RESULTATEN ONDERZOEK BASISCHOOL JAN LIGTHART/ RENDIERHOF

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de oordelen en resultaten van het onderzoek bij basisschool Jan Ligthart Rendierhof.

3.1 **Onderwijsproces**

Breed en beredeneerd aanbod. Aanbod voor sociale competenties en burgerschap nog impliciet.

De school werkt met een breed en beredeneerd aanbod dat voldoet aan de kerndoelen, is afgestemd op de leerlingenpopulatie en op de visie van de school. De visie van de school vertaalt zich onder andere in gericht aanbod voor de creatieve ontwikkeling, het ontwikkelingsgerichte aanbod in groep 1 en 2 en het aanbod voor de meer begaafde leerlingen.

De school is op dit moment bezig ook een gericht aanbod te organiseren voor het stimuleren van de sociale vaardigheden. Op dit moment zit het stimuleren van deze vaardigheden vooral impliciet in onder andere het ontwikkelingsgericht onderwijs en de coöperatieve werkvormen. Het onderwijs gericht op burgerschap en sociale integratie is op onderdelen ook verweven in projecten en methodes. Voor al deze onderdelen is echter geen sprake van doelgericht aanbod en een duidelijke leerlijn, waarin is aangegeven welke (kern)doelen op welke wijze aan bod komen in de groepen 1 tot en met 8. Hierdoor is niet duidelijk wat de leerlingen gedurende hun schoolloopbaan op deze gebieden dienen te leren.

Leerlingen nauwkeurig in beeld en onderwijs is afgestemd op hun behoeften.

Onder aanvoering van de intern begeleiders werkt de school met een duidelijke zorgstructuur, waarmee gegarandeerd is dat alle leerlingen niet alleen voldoende in beeld zijn, maar dat de leraren het onderwijs ook kunnen afstemmen op hun onderwijsbehoefte. In de groepen 1 en 2 volgen de leraren de brede ontwikkeling van de leerlingen en stemmen daar de opdrachten en activiteiten op af. In de overige groepen gebruiken de leraren methodetoetsen en methode-onafhankelijke toetsen om de vorderingen te volgen. Als resultaten tegenvallen volgt een analyse, waarbij ook gesprekken met de kinderen kunnen plaatsvinden om na te gaan waar de oorzaak ligt. Hiermee kan de leraar bepalen wat de leerling in de komende periode nodig heeft. De analyse kan in sommige gevallen meer diepgang krijgen door hier de reflectie op het leerkracht handelen meer bij te betrekken.

Voor leerlingen die op één of meerdere vakken een eigen leerlijn volgen of een extra ondersteuningsarrangement hebben, zijn ontwikkelingsperspectieven opgesteld. Deze bieden goede handvatten om beredeneerd het aanbod en de begeleiding af te stemmen op de leerdoelen die passen bij het te verwachten uitstroomniveau.

Leerlingen die in de plusklas zitten bepalen ook zelf leerdoelen, die ze opnemen in 'mijn plan', als onderdeel van het portfolio.

Competente leraren die door te leren van collega's steeds beter willen worden.

De school is sterk gericht op goede leerkrachtvaardigheden. Dit is zichtbaar in de groepen. De leraren hanteren activerende instructietechnieken en werkvormen, waarbij het coöperatief leren een prominente plaats inneemt. Wat vooral opvalt, is de focus op het steeds verder versterken van de leerkrachtvaardigheden door van elkaar te leren. Collegiale consultaties zijn hierop gericht en vinden regelmatig plaats. Zo zijn ontwikkelingen gaande om steeds meer doelgericht les te geven in plaats van methode-gestuurd. En ook het versterken van het eigenaarschap van de leerlingen voor hun eigen leerproces is iets wat de komende tijd meer aandacht zal krijgen. In de onderbouw is het bovendien van belang om kritisch te (blijven) kijken naar de gekozen werkvormen om effectief in te kunnen spelen op de zone van de naaste ontwikkeling.

Voldoende samenwerking met relevante partners. Ouders als educatieve partner blijft aandacht vragen.

De school heeft een nauwe samenwerking met de inbandige voorschoolse voorzieningen, waardoor er een goede doorgaande lijn is voor deze peuters naar groep 1 van de basisschool. Ook met het samenwerkingsverband, het schoolmaatschappelijk werk en de GGD zijn directe lijnen beschikbaar, wanneer dit nodig is.

Ouders krijgen veel informatie over het onderwijs op school. Ook probeert de school zoveel mogelijk ouders te betrekken bij de school en hen te activeren ook thuis de ontwikkeling van hun kind te stimuleren. Zo krijgen kinderen van groep 3 'leestassen' mee naar huis met lees-taalactiviteiten die ze thuis met hun ouders kunnen doen. Veel van de activiteiten zijn nog wel erg aanbod gericht. Het is voor de school een uitdaging door maatwerk ook die ouders te bereiken, die over het algemeen minder gewend zijn, of minder mogelijkheden hebben, om thuis hun kind in zijn/haar ontwikkeling te stimuleren.

Toetsing en afsluiting conform wet- en regelgeving.

De school neemt tussentijds en aan het einde van de basisschool toetsen af conform de voorschriften. De school hanteert een procedure voor het geven van

een advies voor vervolgonderwijs. Ouders en leerlingen mogen zelf de uiteindelijke keuze maken, op basis van het advies van de school. De school heeft verder geen specifieke ambities of eigen opdracht in het kader van toetsing en afsluiting bovenop de wettelijk verplichte aspecten.

Kwaliteitsgebied Onderwijsproces		Onvoldoende	Voldoende	Goed
OP1	Aanbod		•	
OP2	Zicht op ontwikkeling			•
OP3	Didactisch handelen			•
OP4	(Extra) ondersteuning			•
OP6	Samenwerking		•	
OP8	Toetsing en afsluiting		•	

3.2 Schoolklimaat

School voldoet aan de wet maar kan veiligheidsbeleid aanscherpen.

De school voldoet grotendeels aan de wettelijke eisen die aan een veilige school gesteld zijn. Het veiligheidsbeleid is in ontwikkeling en zal binnenkort afgerond worden. Er is een coördinator die dit veiligheidsbeleid uitvoert en bewaakt en er zijn vertrouwenspersonen (ICP-ers) aangesteld waar leerlingen en ouders bij terecht kunnen. Ook meet de school jaarlijks de veiligheidsbeleving onder leerlingen. De school kan de uitkomsten van deze meting nog beter benutten om gericht het beleid aan te scherpen en ook op dit gebied ambitieuze doelen te formuleren.

De leerlingen en ouders geven tijdens de gevoerde gesprekken aan dat de school een veilige school is. Pesten komt weinig voor, maar als er incidenten zijn, pakken de leraren dit adequaat op. Wel is er aandacht nodig voor de veiligheid op het schoolplein. Dit betreft zowel de fysieke veiligheid als de sociale veiligheid. Leerlingen geven aan dat het schoolplein erg onoverzichtelijk is en als ze rennen kunnen ze makkelijk met anderen in botsing komen. Ook zijn er verschillende plekken op het schoolplein waar geen zicht, en dus ook geen toezicht, op is. Dit kan voor ongewenste situaties zorgen.

Schoolklimaat is warm en inspirerend.

Op de Jan Ligthart Rendierhof heerst een prettig, warm en ambitieus klimaat. Leerlingen geven aan dat ze graag naar school gaan. Er zijn duidelijke regels binnen de school. Het enthousiasme van het team straalt uit op de leerlingen en de inrichting van het gebouw zorgt voor een kleinschalig gevoel, ondanks de grootte van de school.

Door de invoering van een meer doelgericht aanbod voor het stimuleren van de sociale competenties kan de school steeds meer als oefenplaats benut worden. Nu zet de school vooral programma's of methodes curatief in, daar waar dit voor bepaalde groepen of individuele leerlingen van belang is.

Kwaliteitsgebied Schoolklimaat		Onvoldoende	Voldoende	Goed
SK1	Veiligheid		•	
Kwaliteitsgebied Schoolklimaat		Kan beter	Voldoende	Goed
SK2	Pedagogisch klimaat			•

3.3 Onderwijsresultaten

Eindresultaten voldoende, brede resultaten nog niet in beeld.

De resultaten die de leerlingen behalen aan het einde van de basisschool zijn voldoende. Dit betekent dat leerlingen op de eindtoets de afgelopen jaren resultaten behalen die rond het gemiddelde liggen van vergelijkbare scholen. Om de brede toegevoegde waarde van de school in beeld te brengen kan de school concreter formuleren wat de leerlingen leren van het brede aanbod, zoals de creatieve vakken. Zij kan dit doen door een manier te bedenken om de behaalde resultaten zichtbaar te maken en deze te verbinden aan de doelen die de school hieraan stelt.

Sociale competenties in beeld, maatschappelijke competenties nog niet.

De school meet de sociale competenties met een instrument. Hiermee kunnen voor individuele leerlingen en/of een groep acties in gang gezet worden om de competenties te vergroten. Met dit instrument kan de school nagaan of de leerlingen op het gebied van sociale competenties vorderingen maken. Hoewel de school dus zicht heeft op de sociale competenties, zijn er geen concrete doelen geformuleerd om na te gaan of leerlingen bij het verlaten van de school voldoende resultaten hebben behaald op dit gebied.

Dit geldt ook voor maatschappelijke competenties. Hiervoor zijn geen doelen geformuleerd en ook heeft de school, door het ontbreken van een meetinstrument, geen zicht op de maatschappelijke competenties van de leerlingen.

Vervolgsucces in beeld en naar verwachting. Geen doelen op dit gebied.

De school heeft zicht op de vervolgloopbanen van haar leerlingen. Deze gegevens geven de school het vertrouwen dat de vervolgloopbaan van de leerlingen past bij de verwachtingen op basis van de eindtoetsresultaten en het schooladvies. De school heeft geen eigen doelen geformuleerd met betrekking tot het vervolgsucces van leerlingen.

Kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten		Onvoldoende	Voldoende	Goed	N.t.b.
OR1	Resultaten		•		
Kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten		Kan beter	Voldoende	Goed	
OR2	Sociale en maatschappelijke competenties	•			
OR3	Vervolgsucces		•		

3.4 Kwaliteitszorg en ambitie

Veel aandacht voor verbeteren kwaliteit. Door ontbreken kwaliteitszorgcyclus kans op blinde vlekken.

De school werkt vanuit een duidelijke en breed gedragen visie planmatig en doelgericht aan het verbeteren van het onderwijs. Het accent ligt daarbij sterk op het primaire proces, zoals het didactisch handelen, het aanbod en de zorgstructuur. Hierdoor heeft de school voldoende zicht op de kwaliteit van deze onderdelen van het onderwijs.

Het ontbreekt echter aan een systeem waarmee alle onderwijsleerprocessen cyclisch, systematisch en zo objectief mogelijk worden geëvalueerd. Hierdoor loopt de school het risico op 'blinde vlekken', waardoor eerder behaalde onderwijskwaliteit kan wegzakken.

Professionele en ambitieuze schoolcultuur.

Een belangrijke kracht binnen de school is het ambitieuze, enthousiaste en professionele team. Alle teamleden zijn betrokken bij het formuleren van de visie en ontwikkelingsrichting van de school. Er is een gezamenlijk gevoelde verantwoordelijkheid om het onderwijs op een hoger plan te tillen. Door deelname aan werkgroepen zijn de teamleden betrokken bij en verantwoordelijk voor onderdelen van deze verbeteracties.

Het ambitieuze enthousiasme is zowel een kracht, als een valkuil. Het stellen van prioriteiten is voor dit team van groot belang, om de werkdruk niet teveel op te laten lopen.

Veel informatie aan ouders. Verantwoording en dialoog over kwaliteit kan beter.

De school biedt aan ouders en andere belanghebbenden veel informatie over de school. Dit betreft ook informatie over de schoolontwikkelingen en de resultaten die de school behaalt. Hiermee verantwoordt de school zich voldoende naar de ouders en andere belanghebbenden. De dialoog over de visie en verbeterplannen voert de school uitsluitend met de medezeggenschapsraad.

Kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie		Onvoldoende	Voldoende	Goed
KA1	Kwaliteitszorg		•	
KA2	Kwaliteitscultuur			•
KA3	Verantwoording en dialoog		•	

3.5 Overige wettelijke voorschriften

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

4 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op basisschool Jan Ligthart Rendierhof. We hebben de school en het bestuur gevraagd om de ontwikkelrichting aan te geven op basis van de eigen kwaliteitsoordelen en die van de inspectie.

Hieronder geeft het bestuur zijn reactie:

Basisschool Jan Ligthart Rendierhof heeft een aanvraag ingediend voor het traject Excellente Scholen 2017. Om in aanmerking te komen voor deelname aan dit traject diende eerst onderzocht te worden of de school in aanmerking kwam voor de waardering 'goed'. Om deze reden is een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd.

De school herkent zich in het beeld dat de inspectie in het rapport schetst. 'De kwaliteit van het onderwijs op basisschool Jan Ligthart Rendierhof is goed. De basis hiervoor ligt bij een betrokken, ambitieus en professioneel team. Gezamenlijk streven ze, vanuit een duidelijke visie, naar steeds beter onderwijs voor de kinderen. Die focus zorgt ervoor dat op belangrijke onderdelen van het onderwijs sprake is van goede kwaliteit en dat de school duidelijke eigen accenten legt. Dat geldt in ieder geval voor de creatieve ontwikkeling, maatwerk voor meerbegaafden en intensieve begeleiding van leerlingen met dyslexie.'

We zijn er trots op dat inzet van het gehele team, de betrokkenheid die wij bij onze leerlingen voelen, de professionaliteit waarmee we ons werk dagelijks uitvoeren, herkend en gewaardeerd is door de inspectie.

De inspectie geeft verder het advies om ons de komende jaren te verder te ontwikkelen, op vaststellen van een aanbod voor het stimuleren van sociale competenties bij leerlingen, burgerschap en het stellen van concrete doelen rond veiligheid.

Het aanbod voor sociaal emotionele ontwikkeling staat het komende jaar al centraal.

Ook zijn we druk bezig met het opstellen van een veiligheidsbeleid zodat we minimaal voldoen aan de eisen die de wet op het primair onderwijs daaraan stelt.

Burgerschapsvorming laat kinderen kennismaken met begrippen als democratie, grond- en mensenrechten, duurzame ontwikkeling, conflicthantering, sociale

verantwoordelijkheid, gelijkwaardigheid en het omgaan met maatschappelijke diversiteit.

Binnen onze aanpak van het pedagogisch klimaat op school, de waarden en normen die we voorstaan, het coöperatief leren, de leerlingenraad die we op school hebben ingesteld, maar ook binnen het domein wereldoriëntatie, besteden we hier veel aandacht aan. We realiseren ons dat het doelgerichte aanbod daarbij scherper kan worden geformuleerd, daarbij aangetekend dat over de invulling van burgerschap verschillende meningen in onderwijsland bestaan. De overheid, adviesorganen en het Platform Onderwijs 2032 pleiten voor een gemeenschappelijke basis. We houden aanbevelingen daaromtrent scherp in de gaten.

Het advies om een cyclisch systeem te hanteren om de kwaliteit van het onderwijs zo objectief mogelijk te evalueren, nemen we op in ons jaarlijks verandertraject. Tevens nemen we dit op in onze borging van de onderwijskwaliteit, door klassenbezoeken en collegiale consultatie, zodat nieuwe onderwijstechnieken/concepten steeds weer aangescherpt blijven in ons didactisch handelen.

We hebben het bezoek, zoals dat door beide inspecteurs werd uitgevoerd, ervaren als verrijkend en stimulerend. Zij hebben lessen bezocht maar ook uitgebreid gesproken met leerlingen, ouders, leerkrachten en met het managementteam, zodat er een mooi geheel is ontstaan in de beoordeling.